

Βιογραφικό Βάνιας Παπανικολάου

A. ΣΠΟΥΔΕΣ

2006-2012: Διδακτορικό Δίπλωμα

Η συμβολή της Νέας Σκηνής στην εξέλιξη του νεοελληνικού θεάτρου
Φιλοσοφική Σχολή Πανεπιστημίου Κρήτης
Τμήμα Φιλολογίας. Τομέας Θεατρολογίας-Μουσικολογίας
Επιβλέπων: Αντώνης Γλυτζουρής

2003-2005: Master of Arts in Theatre

Aspects of War. The Wave of the Nineties and Female Playwriting
Contemporary Practice University of Essex.
Department of Literature, Film & Theatre Studies.
Supervisor: Jonathan Lichtenstein

1998-2002: Φιλοσοφική Σχολή Πανεπιστημίου Κρήτης

Τμήμα Φιλολογίας. Τομέας Θεατρολογίας Μουσικολογίας

B. ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

2008-2009 Υποτροφία αριστείας στο πρόγραμμα: «Μεταπτυχιακές υποτροφίες Τμήματος Φιλολογίας» Ε.Λ.Κ.Ε. Επιστημονικός Υπεύθυνος: Αλέξης Πολίτης.

Γ. ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

2018-2019 (Ιουλ 2018-Σεπτ. 2019): Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθησης: Υποστήριξη ερευνητών με έμφαση στους νέους ερευνητές»: *Η Βιογραφία ως πηγή της θεατρικής Ιστορίας*. Υπεύθυνη προγράμματος: Κωνσταντίνα Γεωργιάδη.

2018 (Μάιος-Ιούλιος): Συνεργάτης στο ερευνητικό πρόγραμμα: *Μεσογειακά Τοπία του Πολιτισμού: πολιτισμικά τοπία του παρελθόντος στη διαχρονία της Μεσογείου* (ΜΕΤΟΠΟ). Ινστιτούτο Μεσογειακών Σπουδών, Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας. Επιστημονικός υπεύθυνος: Μαρίνος Σαρηγιάννης.

2013-2015: Συνεργάτης στο Ερευνητικό Πρόγραμμα «ΘΑΛΗΣ» «Χρυσαλλίς»: *Πολιτισμικές διαμεσολαβήσεις και διαμόρφωση του εθνικού χαρακτήρα στον περιοδικό τύπο του 19ου αιώνα*. Επιστημονικός υπεύθυνος: Άννα Ταμπάκη. ΕΣΠΑ 2007-2013.

2012-2013: Μεταδιδακτορική έρευνα: *Η ψηφιοποίηση των θεατρικών έργων (πρωτότυπων και μεταφρασμένων) που δημοσιεύτηκαν στον ημερήσιο και περιοδικό Τύπο κατά τον 19^ο αιώνα*. Τμήμα Θεάτρου. Σχολή Καλών Τεχνών,

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Επιστημονικός Υπεύθυνος: Ανδρέας Δημητριάδης.

2005-2006: Ινστιτούτο Μεσογειακών Σπουδών (ΙΤΕ). Συνεργάτης στο Ερευνητικό Πρόγραμμα: *Πηγές της ιστορία του νεοελληνικού θεάτρου*. Επιστημονικός υπεύθυνος Προγράμματος: Αντώνης Γλυτζουρής.

Δ. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ-ΑΥΤΟΝΟΜΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

2018-2020: Συνεργαζόμενο μέλος Σ.Ε.Π. στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών-Σπουδές στον Ελληνικό Πολιτισμό-Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών. Μάθημα: «Νεοελληνικό Θέατρο (1600-1940)-Κινηματογράφος» (ΕΛΠ 44).

Χειμερινό εξάμηνο 2017: Υπότροφος Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης-Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Καινοτομίας και Έρευνας στο πλαίσιο της Υλοποίησης της Πράξης «Απόκτησης Ακαδημαϊκής Διδακτικής Εμπειρίας σε Νέους Επιστήμονες Κατόχους Διδακτορικού». Διδασκόμενο μάθημα: «Ειδικά ζητήματα Νεοελληνικού Θεάτρου: Θίασοι και ηθοποιοί στην Ελλάδα στον 19ο αιώνα και στις αρχές του 20ου» (Κωδ. ΣΤ0601). Σχολή Καλών Τεχνών, Τμήμα Θεάτρου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

2005-2006: Εισαγωγή στη *Ιστορία της Νεοελληνικής λογοτεχνίας*. Δραματική Σχολή «Ιάσμος»-Βασίλης Διαμαντόπουλος

Ε. ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

21/12/2017: Διάλεξη στο πλαίσιο του μεταπτυχιακού μαθήματος Μεθοδολογία της έρευνας. Θέμα διάλεξης: «Οργάνωση παραστασιογραφίας». Καθηγητής: Ανδρέας Δημητριάδης. Σχολή Καλών Τεχνών, Τμήμα Θεάτρου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

1-2/12/2016: Δύο τρίωρες διαλέξεις στο πλαίσιο του μεταπτυχιακού μαθήματος Μεθοδολογία της έρευνας. Θέματα διαλέξεων: «Αρχεϊκή έρευνα» & «Οργάνωση παραστασιογραφίας». Καθηγητής: Ανδρέας Δημητριάδης. Σχολή Καλών Τεχνών, Τμήμα Θεάτρου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

1-2/2/2016: Δύο τρίωρες διαλέξεις στο πλαίσιο του μεταπτυχιακού μαθήματος Μεθοδολογία της έρευνας. Θέματα διαλέξεων: «Διερεύνηση του αρχεϊκού υλικού: η περίπτωση του αρχείου Κ. Χρηστομάνου» & «Αναζήτηση και σύνθεση πρωτογενών και δευτερογενών πηγών». Καθηγητής: Κωνσταντίνα Ριτσάτου. Σχολή Καλών Τεχνών, Τμήμα Θεάτρου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

ΣΤ. ΒΙΒΛΙΑ

Βάνια Παπανικολάου, «Προτιμότερον το όνειρον από το μηδέν...». *Η συμβολή της Νέας Σκηνης στην εξέλιξη του νεοελληνικού θεάτρου*, Αμολγός, Αθήνα 2020 (υπό έκδοση).

Ζ. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΕΠΙΜΕΛΕΙΕΣ

Thomas Postlewait, *Εισαγωγή στην ιστοριογραφία του θεάτρου*, Αρετή Χρήστου (μετ.), Αμολγός, Αθήνα 2018.

Γιάννης Μόσχος, *Ο Ερρίκος Ίψεν στην ελληνική σκηνή. Από τους Βρυκόλακες του 1894 στις αναζητήσεις τις εποχής μας*, Αμολγός, Αθήνα 2016.

Η. ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

1) «Από την Μαθίλδη... στη Γισμόνδη. Ελληνογαλλικές παραλλαγές στην ιστορία της Δούκισσας των Αθηνών», στο Άννα Ταμπάκη-Ουρανία Πολυκανδριώτη (επιμ.), *Ελληνικότητα και ετερότητα. Πολιτισμικές διαμεσολαβήσεις και 'εθνικός χαρακτήρας' στον 19ο αιώνα*, Συνεργασία του προγράμματος «Νεοελληνική Γραμματολογία και Ιστορία των Ιδεών» του ΙΙΕ με το «Θαλής-Χρυσάλλης: Πολιτισμικές διαμεσολαβήσεις και διαμόρφωση του εθνικού χαρακτήρα στον περιοδικό τύπο του 19ου αιώνα», τμ. Β', Αθήνα 2016, σ. 111-122.

2) «Μπροστά στους ανθρώπους: Νατουραλιστικοί πειραματισμοί σε ηθογραφικό καμβά», στο Αντώνης Γλυτζουρής, Κωνσταντίνα Γεωργιάδη, Μαρία Μαυρογένη (επιμ.), *Η πρώτη υποδοχή του Ρεαλισμού και Νατουραλισμού στο ελληνικό θέατρο*, Ινστιτούτο Μεσογειακών Σπουδών, Ρέθυμνο 2016, σ. 128-142 [<http://www.ims.forth.gr/docs/REALISMOS-e-book.pdf>].

3) "You Never Can Tell or Dad Is Missing: The Reception of George Bernard Shaw in Greek Theatre at the Beginning of the 20th Century", *Upstage*, 7 (Autumn 2015) [<http://www.oscholars.com/Upstage/issue7/Vania7.htm>]

4) «Καιροσκόπος ή κοινωνιστής; Η πρόσληψη του George Bernard Shaw από την ελληνική αριστερή διάνοηση», στο Κωνσταντίνος Α. Δημάδης (επιμ.), Πρακτικά Ε' Ευρωπαϊκού Συνεδρίου Νεοελληνικών Σπουδών: *Συνέχειες, ασυνέχειες και ρήξεις στον ελληνικό κόσμο (1204-2014): οικονομία, κοινωνία, ιστορία λογοτεχνία*, τμ. Δ', Ευρωπαϊκή Εταιρεία Νεοελληνικών Σπουδών, Αθήνα 2015, σ. 141-156, (www.eens.org).

5) «Από το χαρτί στην οθόνη. Θεατρικά έργα σε ψηφιακή μορφή», *Σκηνή* 6 (2014), σ. 101-113

[<https://ejournals.lib.auth.gr/skene/article/view/4493>] Το άρθρο με τροποποιήσεις έχει δημοσιευθεί στο: Άννα Ταμπάκη-Μαρία Σεχοπούλου (επιμ.), Συνάντηση Εργασίας Νέων Ερευνητών: *Ο ελληνικός περιοδικός Τύπος του 19ου αιώνα: Ερευνητικά προβλήματα-πορίσματα της έρευνας*, Αθήνα 2015, σ. 97-114].

6) «Ιστορι[ογραφικά] ζητήματα και θεατρολογικά διλήμματα με αφορμή τη διένεξη του Κωνσταντίνου Χρηστομάνου με τον Κωστή Παλαμά για το ανέβασμα της *Τρισεύγενης*», *Σκηνή* 4 (2012), σ. 1-15 [<https://ejournals.lib.auth.gr/skene/article/view/3031/2927>]

7) «Η νεορομαντική πρόσληψη της αρχαιοελληνικής τραγωδίας από τον Κωνσταντίνο Χρηστομάνο», στο Α. Γλυτζουρής - Κ. Γεωργιάδη (επιμ.), *Παράδοση και εκσυγχρονισμός στο νεοελληνικό θέατρο. Από τις απαρχές ως τη Μεταπολεμική εποχή*, Πρακτικά του Γ΄ Πανελληνίου Θεατρολογικού Συνεδρίου, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο, 2010, σ. 401-409.

Θ. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

1) **17-19 Ιανουαρίου 2019:** Επιστημονικό Συνέδριο: *Το ελληνικό θεατρικό έντυπο από τον 19^ο στον 20^ο αιώνα*, το οποίο διοργανώθηκε από το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ. Τίτλος ανακοίνωσης: «Οι ηθοποιοί σε ρόλο εκδότη».

2) **4-7 October 2018:** 6th Sixth European Conference of European Society of Modern Greek Theatre: *The Greek World in Periods of Crisis*, organized by EENS in Lund, Sweden. Paper's title: "Theatrical Deaths: The Obituary as a Source of Biographical Information".

3) **1-3 Ιουνίου 2018:** Πανελλήνιο Συνέδριο Θεατρολογίας προς τιμής του Θεόδωρου Χατζηπανταζή: *Ιστορία και ιστοριογραφία του νεοελληνικού θεάτρου*, το οποίο διοργανώθηκε στο Ρέθυμνο από το Ινστιτούτο Μεσογειακών Σπουδών/Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας. Τίτλος ανακοίνωσης: «Λεξικογραφώντας την ιστορία του νεοελληνικού θεάτρου».

4) **17-20 Μαΐου 2017:** 6^ο Πανελλήνιο Θεατρολογικό Συνέδριο: *Θέατρο και Ετερότητα. Θεωρία και Δραματοουργία*, το οποίο διοργανώθηκε από το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών Ναυπλίου στο Ναύπλιο. Τίτλος ανακοίνωσης: «Μπέρναρ Σω –Χρήστος Δαραλέξης: Εκλεκτικές σχέσεις... ετερότητας».

5) **27-29 Απριλίου 2017:** Επετειακό Συνέδριο για τα 20 χρόνια λειτουργίας του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ, που διοργάνωσε το Τμήμα στην Αθήνα. Τίτλος ανακοίνωσης: «Αγωγές, κλητεύσεις και κατασχέσεις: Το 'Αρχείο Χρηστομάνου' μάρτυρας της άσπονδης φιλίας Κ. Χρηστομάνου-Μ. Μυράτ».

6) **14-17 Μαΐου 2015:** Επιστημονικό Συμπόσιο *Ελληνικότητα και Ετερότητα: Πολιτισμικές Διαμεσολαβήσεις και «εθνικός χαρακτήρας» στον 19ο αιώνα*, το οποίο διοργάνωσε το Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών και το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών στην Αθήνα. Τίτλος ανακοίνωσης: «Από την Μαθίλδη... στη Γισμόνδη. Ελληνογαλλικές παραλλαγές στην ιστορία της *Δούκισσας των Αθηνών*».

7) **9 Φεβρουαρίου 2015:** Συνάντηση Εργασίας Νέων Ερευνητών *Ο ελληνικός περιοδικός Τύπος του 19ου αιώνα: Ερευνητικά προβλήματα-πορίσματα της έρευνας*, που διοργανώθηκε στα πλαίσια του ερευνητικού προγράμματος «Χρυσάλλης», Πολιτισμικές διαμεσολαβήσεις και διαμόρφωση του «εθνικού χαρακτήρα» στον περιοδικό τύπο του 19^{ου} αιώνα στην Αθήνα. Τίτλος ανακοίνωσης: «Από το χαρτί στην οθόνη: θεατρικά έργα σε ψηφιακή μορφή».

8) **17 Ιανουαρίου 2015:** Επιστημονική Ημερίδα *Η πρόωγη υποδοχή του Ρεαλισμού και του Νατουραλισμού στο ελληνικό θέατρο*, την οποία διοργάνωσε το Ινστιτούτο Μεσογειακών Σπουδών του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας στο Ρέθυμνο. Τίτλος ανακοίνωσης: «Μπροστά στους ανθρώπους: Νατουραλιστικοί πειραματισμοί σε ηθογραφικό καμβά»

9) **2-5 Οκτωβρίου:** Ε' Ευρωπαϊκό Συνέδριο της Εταιρείας Νεοελληνικών Σπουδών *Συνέχειες, ασυνέχειες και ρήξεις στον ελληνικό κόσμο (1204-2014): οικονομία, κοινωνία, ιστορία λογοτεχνία*, το οποίο διοργάνωσε στη Θεσσαλονίκη η Ευρωπαϊκή Εταιρεία Νεοελληνικών Σπουδών. Τίτλος ανακοίνωσης: «Καιροσκόπος ή κοινωνιστής; Η πρόσληψη του George Bernard Shaw από την ελληνική αριστερή διάνοηση».

10) **17-21 Ιουνίου 2013:** Shaw Conference, Shaw at Home, Co-Sponsored by National Trust, The Shaw Society and the International Shaw Society. Paper's title: "You Never Can Tell or Dad Is Missing: The Reception of George Bernard Shaw in Greek Theatre at the Beginning of the 20th Century".

11) **9 Δεκεμβρίου 2011:** Επιστημονική Ημερίδα: *Κωνσταντίνος Χρηστομάνος, Αισθητισμός και πρωτοπορία εκατό χρόνια μετά*, την οποία διοργάνωσε ο Τομέας Θεατρολογίας στο Ρέθυμνο. Τίτλος ανακοίνωσης: «Το ελληνικό ρεπερτόριο στη Νέα Σκηνή του Κωνσταντίνου Χρηστομάνου: από τον Συμβολισμό στο βουλεβάρτο».

12) **23-26 Οκτωβρίου 2008:** Γ' Πανελλήνιο Θεατρολογικό Συνέδριο αφιερωμένο στον Θόδωρο Χατζηπανταζή, *Παράδοση και εκσυγχρονισμός στο νεοελληνικό θέατρο. Από τις απαρχές ως τη Μεταπολεμική εποχή*, το οποίο διοργάνωσε το Τμήμα Φιλολογίας (Τομέας Θεατρολογίας) του Πανεπιστημίου Κρήτης στο Ρέθυμνο. Τίτλος ανακοίνωσης: «Η νεορομαντική πρόσληψη της αρχαιοελληνικής τραγωδίας από τον Κωνσταντίνο Χρηστομάνο».